04/06/2023

Από τη Βαβέλ στην Πεντηκοστή

/ Ιστορία - Εθνικά Θέματα

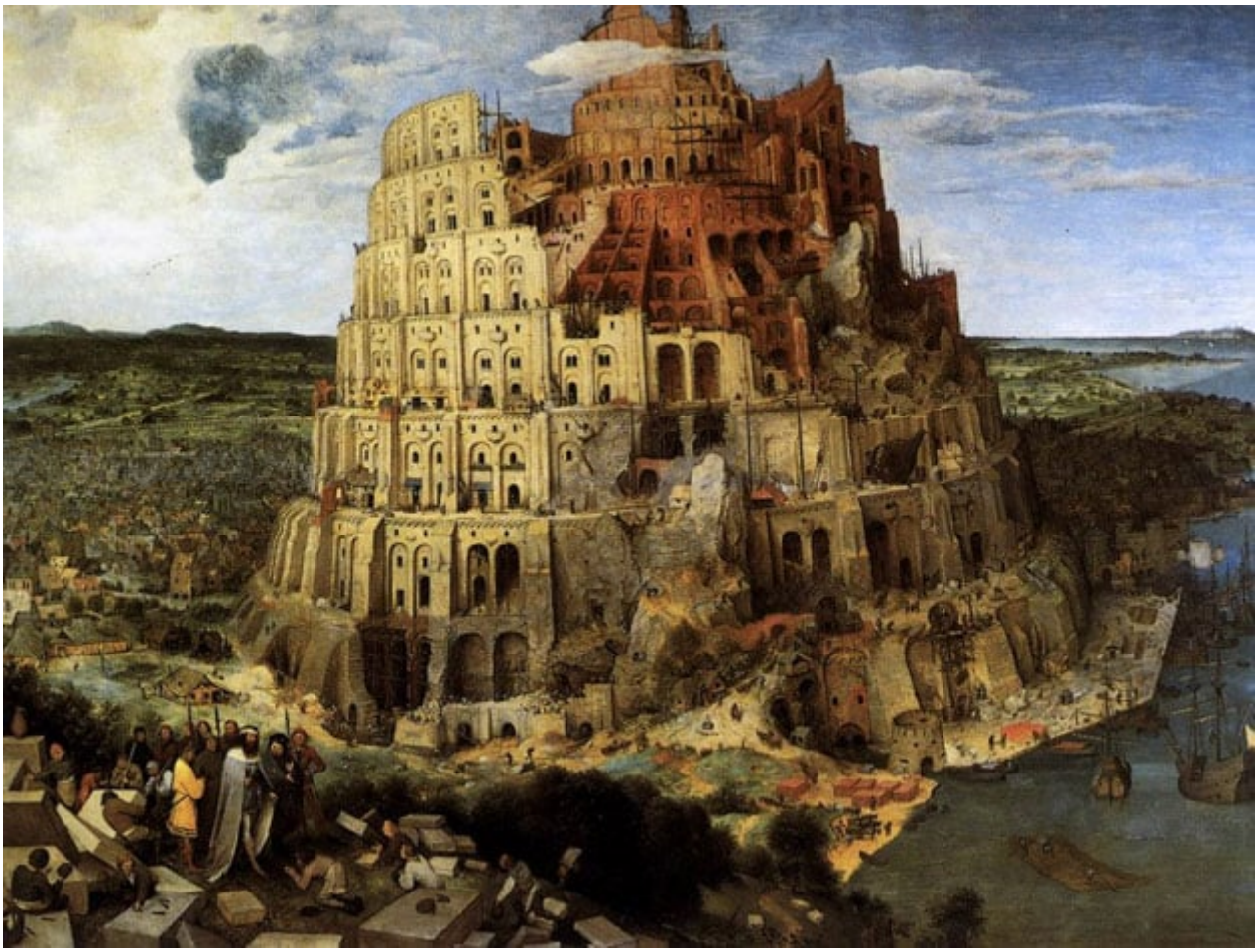

Από πολλούς μελετητές και ιστορικούς, ο εθνοφυλετισμός θεωρείται φαινόμενο του 18ου και 19ου αιώνα, προϊόν του Δαφωτισμού και της Γαλλικής Επανάστασης και της πολιτικής θεωρίας περί αυτοδιάθεσης των λαών.

Στο πνεύμα αυτό δημιουργήθηκαν εθνικά κράτη σε όλη την Ευρώπη και την Βαλκανική που βασίζονταν σε εθνοφυλετικά κριτήρια και αγνοούσαν το θρησκευτικό παράγοντα. Παράλληλα προέβησαν στην εθνικοποίηση των Εκκλησιών τους με τα ίδια κριτήρια. Το **Οικουμενικό Πατριαρχείο** θεώρησε τον εθνοφυλετισμό εμπόδιο στην συνεργασία των τοπικών εκκλησιών και τον καταδίκασε ως αίρεση στην Σύνοδο του 1872. [1]

Στην πραγματικότητα όμως, ο εθνοφυλετισμός είναι ένα φαινόμενο γνωστό και πολυχρησιμοποιημένο, του οποίου οι ρίζες φθάνουν στην **Παλαιά Διαθήκη**. Καθόλου τυχαία στο εξώφυλλο του βιβλίου του μαρξιστή ιστορικού Hobsbawm *«Έθνη και Εθνικισμός»*

υπάρχει η εικόνα του «**Πύργου της Βαβέλ**» που αποδεικνύει πως η ποικιλία των λαών και των εθνοτήτων στον κόσμο έχει **Βιβλικές ρίζες.**

Δομήνικος Θεοτοκόπουλος Η Πεντηκοστή. 1596-1600 Λάδι σε μουσαμά, , 275 x

127 εκ. Museo del Prado, Μαδρίτη.

Σύμφωνα με το Παλαιοδιαθηκικό κείμενο ο **Τριαδικός Θεός** προκάλεσε σύγχυση στις γλώσσες των ανθρώπων για να μην ακούν ο ένας τον άλλον και «διέσπειρεν αὐτοὺς Κύριος ἐκεῖθεν ἐπὶ πρόσωπον πάσης τῆς γῆς»[2] ως τιμωρία λόγω του τολμήματος της κατασκευής του Πύργου που έδειχνε την αλαζονεία τους. Οι λαοί του Πύργου της Βαβέλ μολύνθηκαν από τον ιό του φυλετισμού, αμάρτησαν και ενέδωσαν στον «πειρασμό». Η διαίρεση των εθνών υπήρξε αποτέλεσμα της αμαρτίας και της επιλογής ενός κόσμου χωρίς Θεό διότι ο ίδιος *« ἐποίησέν τε ἐξ ἑνὸς πᾶν ἔθνος ἀνθρώπων κατοικεῖν ἐπὶ παντὸς προσώπου τῆς γῆς».*[3]

Ωστόσο, στην **Καινή Διαθήκη, με την Πεντηκοστή** αίρεται το πρόβλημα της επικοινωνίας ανάμεσα στα έθνη, όπου με τη χάρη του **Αγίου Πνεύματος οι Απόστολοι«** ἐπλήσθησαν πάντες πνεύματος ἁγίου, καὶ ἤρξαντο λαλεῖν ἑτέραις γλώσσαις».[4] Συνεπώς επέρχεται η ομοφωνία στα έθνη, η σύγχυση μεταβάλλεται σε ενότητα και οι σχέσεις των λαών βασίζονται στο τριαδικό πρότυπο της αλληλοπεριχώρησης.

Ενώ ο εθνικισμός εξ ορισμού αποκλείει όσους δεν ανήκουν σε αυτόν, η Εκκλησία διαθέτοντας κριτήρια ανώτερα του φυλετικού και του πολιτισμικού, όπως η οικουμενικότητα, έχει την δυνατότητα να συμπεριλαμβάνει στους κόλπους της ανεξαιρέτως όλους τους ανθρώπους τους οποίους αντιμετωπίζει ως πρόσωπα *.« οὐκ ἔνι Ἰουδαῖος οὐδὲ Ἕλλην, οὐκ ἔνι δοῦλος οὐδὲ ἐλεύθερος, οὐκ ἔνι ἄρσεν καὶ θῆλυ· πάντες γὰρ ὑμεῖς εἷς ἐστε ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ».*[5]

Με βάση την εντολή του Κυρίου, *«πορευθέντες εἰς τὸν κόσμον ἅπαντα κηρύξατε τὸ εὐαγγέλιον πάσῃ τῇ κτίσει»,[6]αίρονται οι διακρίσεις και καταπίπτει η θεωρία της Ιουδαϊκής αποκλειστικότητας, «ἢ Ἰουδαίων ὁ θεὸς μόνον; οὐχὶ καὶ ἐθνῶν; ναὶ καὶ ἐθνῶν».*[7]του πειρασμού που τους έθεσε εκτός Εκκλησίας, έστω και αν οι ίδιοι δεν έπαψαν να αυτοαναγνωρίζονται ως μέλη ενός εκλεκτού λαού.[8]

Παραπομπές:

[1]Μητρ. Παντελεήμονας Ροδόπουλος, 2008, σ. 72.- 74.

[2] Γένεσις, 11:8.

[3] Πράξεις Αποστόλων 17: 26.

[4] Πράξεις, Αποστόλων, 2: 4.

[5] Προς Γαλάτας, 3: 28.

[6] Κατά Μέρκον, 16:15.

[7] Προς Ρωμαίους, 3: 29.

[8] Eric Hobsbawm, 1994, σ.72.

Πηγή: pemptousia.gr /Κλεοπάτρα Χατζηλία, Ιστορικός Πολιτισμού